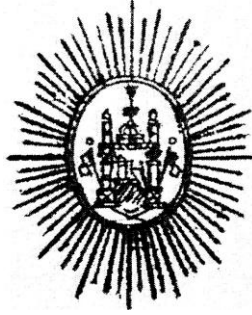

قرارداد تجارتي بين افغانستان و بریطانيا

در مطبع شرکت رفیق زیور طبع دربر کرد

۲۱ حوت - سنه ۱۳۰۵ شمسی

تعداد طبع دوم.....(۵۰۰ جلد)

بسم الله الرحمن الرحيم

قرارداد تجارتي بين افغانستان و بريطانيا

از انرو که در ماده دوازدهم معاهده منعقدۀ فيمابين دولت عليه افغانستان و دولت بهيۀ بريطانيا، مورخۀ بيست و دوم نومبر سنه ۱۹۲۱ ع مطابق به سي ام عقرب سنه ۱۳۰۰ هجري شمسي، دولتین عاليتين عاقدتين قبول نموده اند که نمائندگان دولتین برای مذاکرات انعقاد قرارداد تجارتي مقرر شوند.

الف- برای تنظيم اموريکه برای اجرای مقاصد مذکوره ماده نهم معاده مزبوره لازم ميباشد.

ب:- برای انتظام امور تجارتي که در معاهده مذکوره ذکر نشده است بنابرین دولتین عاليتين اشخاص ذيل را نمائندۀ خود مقرر نموده اند.

از طرف بريطانيا

از طرف افغانستان

ميچر جان الدسيس بریت

آقای غلام محمد خان وزير تجارت

مستر ولیم واکرند

آقای فيض محمد خان مستشار امور وزارت خارجيه

تا امور مذکور فوق را تحت غور و بحث آورند، و نیز آنها را مختار میسازند که امور تجارتي که علاوه از ماده نهم معاهده دولتین در دیگر مواد معاهده مزبور مذکور میباشند آنرا نیز تحت غور و بحث آورند، و قرارداد تجارتي را که محتوی بر جمله آن اموريست که برای تعمق و مذاکرۀ آن نمائندگان مذکور را مختار قرار داده شد منعقد نمایند، لهذا نمائندگان ممتاز مذکور فوق بعد از اجتماع در شهر دارالسلطنۀ کابل و متالعۀ و مبادلۀ اعتماد نامه های خود مواد ذیل را قرار و اتمام نمودند.

ماده اول:- امواليکه به ترانزيت هندوستان برای داخل شدن بافغانستان مطابق بمواد ششم و هفتم عهد نامه بين الدولتين افغانستان و بريطانيا مورخۀ ماه نومبر سنه ۱۹۲۱ ع مطابق بماء عقرب سنه ۱۳۰۰ هجري شمسي طالب و حائز مفاد باشند، باید از سه راه ذیل بهر کدامیکه مطلوب باشد از سرحدات هندوستان بگذرند.

(۱) راه پشاور- خیبر- طورخم

(۲) راه تهل- پاره چنار- بیوار

(۳) راه چمن- قلعه جدید

ماده دوم:- طریق العمل در خصوص ترانزیت مال دولتی افغانستان که در ماده هفتم فقره اول عهدنامه افغانستان و بریتانیا مذکور است و آن مال دولتی حصول مفاد ماده مذکوره را حائز و طالب است در ضمیمه (الف) این قرارداد مرقوم است.

ماده سوم:- طریق العمل در باب اموال تجارتي افغانی که در خصوص شان مفاد ماده هفتم فقره دوم معاهده مابین بریتانیا و افغانستان مطلوب میباشد، در ضمیمه (ب) این قرارداد معین شده است.

ماده چهارم:- حکومت افغانستان متعهد است، که تعداد کافی از نسخه جات نظامنامه های گمرکات و جمله اوامر و ابلاغ که باعث تغییر جدول مذکور باشد، یا بطور دیگر تاثیر بتجارت فیمابین افغانستان و کدام حصه از دولت بریتانیا داشته باشد برای وزیر مختار بریتانیا در کابل بدهد- و بهمین طور حکومت بریتانیا متعهد است، که تعداد کافی از همچنین نسخه جات نظامنامه های گمرکات و جمله اوامر و ابلاغ سلطنت متحده بریتانیا را برای وزیر مختار افغانی در لندن و تعداد کافی از همچنین نسخه جات نظامنامه های گمرکات و اوامر و تبلیغات تجارتي هندوستان را برای جنرال قونسل افغانستان در هندوستان بدهد.

ماده پنجم:- این قرارداد تصدیق خواهد شد، و در عرصه دو ماه از تاریخ امضای قرارداد مذکور نسخه های مصدقه آن در لندن تعاطی خواهند شد، بعد ازینکه تصدیق یافت فوراً تحت اجرا می آید، و تا میعاد برقراری معاهده بین بریتانیا و افغانستان که بتاریخ بیست و دوم نومبر سنه ۱۹۲۱ ع مطابق به سی ام عقرب سنه ۱۳۰۰ هجری شمسی عقد گردیده دوام خواهد داشت.

تمته-

این پنج فقره موادی که در خصوص آن تجریرات فوق مذاکره و موافقه شده و نمائندگان مذکور فوق قرارداد هذا را منظور نموده و دو نسخه بزبان انگریزی و فارسی نوشته که هر یکی آن بزبان متعلقه خود امضا و مهر گردیده، حق مساوی دارند، و نمائند های طرفین اصل نسخه های قرارداد مرتبه را با هم تبادل نمودند.

در کابل تکمیل یافت.

تحریر فی یوم سه شنبه پانزدهم جوزا سنه هزار و سه صد و دو هجری شمسی، مطابق به پنجم جون سنه هزار و نه صد و بیست و سه عیسوی

محل امضای نمائندهای بریتانیا

محل امضای نمائندهای افغانی

غلام محمد خان وزير تجارت

ميگر جان الدسيس بریت

فيض محمد خان مستشار امور وزارت خارجيه

مستر ولیم واکرنند

محل امضای وزیر امور خارجیه انگلستان

ACKKU

ضمیمه الف

قواعد برای اینچنین اشیائیکه مخصوص برای دولت افغانستان بلا تادیه محصول گمرک، از خارج هندوستان آورده میشوند.

مراعات گمرک که تحت مواد ششم و هفتم معاهده فیما بین دولتین عالیترین افغانستان و بریطانیا، منباب رسم گمرک اموالیکه در بندرهای بریطانوی هند برای دولت افغانستان از خارج آورده میشود و فوراً روانه افغانستان میگردد منظور شده است در خصوص حصول آن مراعات طریق العمل مندرجه ذیل اختیار کرده خواهد شد.

قاعده اول

اموالیکه ملک دولت افغانستان میباشدند، بوقت ورود در بندر وارده هند باید بقراری که در قانون رسوم بحری مذکور راست سیاهه اش گرفته مال را بیرون کرده شود، لکن اینچنین مال از تادیه محصولیکه تحت نظامنامه گمرک واجب الادا باشد مستثنی است، در صورتیکه چهار نسخه جات سواد آن درخواستیکه بصورت (الف) منسلک است بقلم قونسل افغانی، یا کدام دیگر اجنت حکوت افغانستان امضا یافته پیش کرده شود که تصدیق نماید مال مذکور ملکیت دولت افغانستان است، و برای کار های عامه افغانستان مطلوبست و نه که برای انحصار دولتی، و یا تجارت حکومتی، و نیز مال مذکور قرار امر حکومت افغانستان بطرف خاک افغانستان فرستاده میشود، درخواست مزبور بر توضیحات قسم و مقدار و قیمت مال، و نیز بکدام یکی از راهای مقرر ذیل حمل و نقلش مطلوبست مشتمل خواهد بود.

(۱) راه پشاور- خیبر- طورخم-

(۲) راه تهل- پاره چنار- پیوار

(۳) راه چمن- قلعه جدید-

قاعده دوم

در جمله صورتهائیکه بقرار اینچنین درخواست ادخال مال بلاتادیه محصول گمرک، در بنادر هند منظور است- باید اولاً در اداره گمرک، یا بمقام دیگری که آنرا مدیر گمرکات معین کرده باشد، برای تصدیق آورده شود- اگر مال از نوعی باشد که بخوبی شناخته نشود.

قبل از حمل و نقل باید تحت نگرانی افسر نظارت گمرک بمهر گمرک مهر شود.

قاعده سوم

بعد از تکمیل دستورالعمل اداره گمرک، مدیر گمرکات دو نسخه جات سواد آن درخواست را که در صورت (الف) معین شده است باسم افسر گمرکات سرحدی بریطانیا که بامور برای اینچنین کارهاست و یک نسخه درخواست مزبور را که مکماً تسوید شده باشد باسم شعبه تجارتي حكومتی هند گسیل مینماید.

قاعده چهارم

مامور گمرکات سرحدی بریطانیا بعد از مطمئن شدن از ملاحظه خود در خصوص شناسائی آن مال در یک نسخه صورت (الف) که باسم او فرستاده شده است تصدیق مینماید، که آن مال بطرف خاک افغانستان بهمان صورت که از بندر وارده نقل شده بود وارد شده، یا سر دوباره بار بسته و مهر شده، و نسخه مذکور را واپس بمدير گمرک متعلقه او ارسال مینماید، و دیگر نسخه سوادیکه نیز بطریق فوق تصدیق شده باسم وزیر مختار بریطانیا در کابل، یا باسم کدام ماموریکه وزیر موصوف برای اینچنین کار معین کند کسیل میدارد.

جدول الف

نمره مسلسل جدول مال از طرف قونسل یا اجنت افغانی.....

نمره مسلسل اداره گمرک.....

مرسل..... مرسل الیه.....

دوستدار شرف این درخواست را دارد که مال مندرجه ذیل را که بذریعه جهاز..... ارسال شده است که بتاریخ..... بمقام..... رسیده است، و بتوسط تجاران..... برداشته میشود، که بلا ادای محصول اجازه داخل شدن داده شود، تصدیق مینمایم که این مال ملک دولت افغانستانست ، و برای کارهای عامه افغانستان مطلوبست و مال مذکور برای انحصار دولتی، یا تجارت حكومتی نمیباشد، و تحت حکم آن دولت از راه..... بطرف افغانستان ارسال میشود، و این مال قبل از عبور یافتن از سرحد، از نظر مامور گمرک سرحدی بریطانیا، یا منصبداریراکه مامور مذکور معین نماید خواهد گذشت.

امضا

تاریخ..... قونسل افغانی یا دیگر اجنت افغانستان

نمره مسلسل	نمره علامات و عدد	تعداد و کیفیت بارها	جسامت بارها	تفصیل مشمولات	قیمت
					روپیه آنه پائی

تسلسل جدول الف

برای اندراج در اداره گمرک

نمره اعلان عامه ادخالات.....

نمره و تاریخ بل ادخالات.....

شناخته شد، که تمام مال باستثنای آن که بطور مبین قابل شناختن است، زیر نظارت من مهر شد.

ناظر گمرکات..... اداره گمرک.....

تاریخ.....

بلامحصول گمرک اجازه داخل شدن داده شده.

مدیر گمرکات

تصدیق میشود که مال متذکره فوق

همانصورتیکه از بندر وارده اسپال گردیده بود

بطرف خاک افغانستان نقل کرده شد

یا بعد از آنکه دوباره باربندی و مهر گردید-

تاریخ..... مامور گمرک سرحدی بریطانیا

ضمیمه ب

قواعد برای تادیه واپسی محصولات مال التجاره که به ترانزیت هندوستان بافغانستان میگذرد.

(۱) طریق العمل باداره گمرکات.

قاعده اول

بحالیکه مال برای عبور بافغانستان در هندوستان وارد شود، باید که صاحب مال، و یا از طرف صاحب مال بهر کس اجازه نماید، بوقت داخله باداره به گمرکات مذکور.

الف:- بیان کند که آن مال برای اینچنین عبور یافتن است.

ب:- و گذرگاه راه های مخصوص ذیل را آشکارا نماید که از کدام یکی از آنها مال عبور میکند.

(۱) راه پشاور- خیبر- طورخم-

(۲) راه تهل- پاره چنار- پیوار-

(۳) راه چمن- قلعه جدید-

و نیز چهار نسخه اصل و نقل بیجک را که مطابق بجدول (ب) میباشد پیش کند.

ج:- محصول را بمطابق نظامنامه گمرک تادیه کند.

د:- اظهار نماید که آیا واپسی محصول اموال خود را به بندرگاه واپس میگیرد، و یا بکدام خزانه قریب ترین سرحد.

قاعده دوم

بتعمیل شرائطیکه در قاعده اول مذکور هستند، همان مال را مهر گمرکخانه برطانوی زده بمعنه اصل بیجک بعد ملاحظه و تکمیل کردن بمالک داده می شود، و دوم و سوم نسخه سواد همان بیجک را مدیر گمرکات بصاحب منصب گمرکات سرحدی برطانوی بمنتهای ریل میفرستند.

قاعده سوم

برای استرداد محصولیکه مطابق بقاعده اول فقره (ج) تادیه شده، صاحب مال یا ایجنت آن بمدیر گمرک یا بافسر خزانه سرحدی که صاحب مال تحت قاعده اول بققره (د) اظهار نموده است بیجک را پیش کند، که آن بیجک اصلی.

و نیز چهار نسخه اصل و نقل بیجک را که مطابق بجدول (ب) میباشد پیش کند.

ج:- محصول را بمطابق نظامنامه گمرک تادیه کند.

د:- اظهار نماید که آیا واپسی محصول اموال خود را به بندرگاه واپس میگیرد، و یا بکدام خزانه قریب ترین سرحد.

قاعده دوم

بتعمیل شرایطیکه در قاعده اول مذکور هستند، همان مال را مهر گمرکخانه برطانوی زده بمعنی اصل بیجک بعد ملاحظه و تکمیل کردن بمالک داده می شود، و دوم و سوم نسخه سواد همان بیجک را مدیر گمرکات بصاحب منصب گمرکات سرحدی برطانوی بمنتهای ریل میفرستند.

قاعده سوم

برای استرداد محصولیکه مطابق بقاعده اول فقره (ج) تادیه شده، صاحب مال یا ایجنت آن بمدیر گمرک یا بافسر خزانه سرحدی که صاحب مال تحت قاعده اول بفقره (د) اظهار نموده است بیجک را پیش کند، که آن بیجک اصلی.

اندراج نموده نسخه دوم را بمنصبدار خود که بمنتهای ریل متعین باشد خواهد فرستاد (۳) طریق العمل بخط سرحد.

قاعده هفتم

مالیکه بار بستن نمیخواهد، و نیز مالیکه مطابق قاعده ششم مکرراً بار بسته شده باشد، در حالیکه ضرورت معلوم شود بوقت عبور سرحد بمامور برطانیه در سرحد و ماموریکه از طرف دولت افغانستان برای اینچنین غرض مامور شده باشد، برای ملاحظه پیش کرده شود اگر بوقت اینچنین ملاحظه مواهیریکه در گمرکخانه یا خانه بار بستن چسپانده شده باشد صحیح و سالم باشد و بارها مطابق توضیح نقل نمبر اول بیجک و نسخه سوم باشد، پس در انصورت مامورین دولتین تصدیق ها را که در روی نسخه های بیجک چهارپ شده امضا خواهند کرد نقل نمبر اول بیجک بمالک پس داده خواهد شد، و نسخه سوم سواد بیجک بمنصبدار برطانوی که به منتهای ریل متعین باشد فرستاده خواهد شد، منصبدار مذکور نسخه دوم را امضا و تصدیق کرده نسخه مذکور بخدمت مدیر گمرکات بندر برطانوی یا (افسر خزانه بریطانوی سرحدی) ارسال خواهد کرد- و نسخه سوم را برای کاتب سفارتخانه مختار برطانیه متعین کابل، یا کدام مامور که سفارت موصوفه معین کند ارسال خواهد نمود.

قاعده هشتم

خزینه دار خزانه مطلوبه سرحدی، قبل از مسترد نمودن محصول سواد اصلی بیجک را که صاحب مال پیش نموده است همراه سواد دوم بیجک مذکور که از مامور سرحدی گمرکات برطانیه باو رسیده مقابل میکند؛ بعد از تادیه محصول، خزانه دار مذکور نسخه بیجک اصلی را نزد خود نگه میدارد، و نسخه دوم را بمدیر گمرک روانه میکند، و اندراج میکند که ادائیگی کرده شد.

جدول ب بیجک (در چهار نسخه) اصلی

نمبر ----- مورخه ----- ۱۹۲

بیجک مال التجاره که تحت مهر گمرک هندوستان بریطانوی را عبور نموده بافغانستان میرسد..... از ----- بتوسط ----- از راه -----

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
نشان و نمبر بر بسته ها	نمبر و کیفیت بر بسته ها	کیفیت مال	وزن یا مقدار	قیمت برای محصول	نرخ محصول	جمله مبلغ محصول	نمبر و تاریخ بل ادخلات	جمله وزن بسته ها	تصدیق افسر بریطانوی در وقت شناختن مال در محل ورود به.....
									تصدیق مینمایم که مال مندرجه ذیل قرار قاعده شناخته شدند و سرحد را از ..... مقام عبور کردند ----- در صورت اصلی خود
				روپیه- آنه- پائی		روپیه- آنه- پائی		بندوریت- کوارتر- پوند	در صورت تغیر یافته که طرف دیگر این ورق مرقوم است، و بیک مامور حکومت افغانستان تحویل داده شد----- افسر بریطانوی تصدیق مینمایم که مال مندرجه ذیل را برای ثبت نمائی و باج گذاری محصول گمرک واصل گردیدیم ----- افسر حکومت افغانستان

تصدیق مینمایم که بسته های فوق الذکر

(بحروف و هندسه مندرج شود)

مامن تحقیق میگویم که این بیجک را براستی اظهار نموده (ایم)

و تحت نگرانی خود بمهر گمرک ممهر نمودم-

و التجا مینمایم که استرداد محصول در خزانه..... بعمل آید.

-----ناظر گمرکخانه-----

نائب مدیر گمرکات

گمرکخانه

صاحب مال-----

۱۹۲ ----- ۱۹۲

۱۹۲ مورخه-----